

В И С Н О В О К
експертної комісії
про підсумки первинної акредитаційної експертизи
галузі знань 0401 «Природничі науки»
напряму підготовки 6.040104 «Географія*»

Заклад освіти: **Рівненський державний гуманітарний університет**

Відповідно до пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001р. № 978 (зі змінами та доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011р. № 1124) та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.05.2019 р. № 406-л, експертна комісія у складі:

голови експертної комісії **Браславської Оксани Володимирівни**, завідувача кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктора педагогічних наук, професора,

та експерта **Булави Леоніда Миколайовича**, доцента кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, кандидата географічних наук

розглянула подану Рівненським державним гуманітарним університетом акредитаційну справу та в період з 22 по 24 травня 2019 р. провела експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності названого закладу вищої освіти державним вимогам щодо акредитації напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

У процесі аналізу:

- вивчені матеріали самоаналізу на право провадження освітньої діяльності з напряму підготовки 6.040104 «Географія*»;

- вибірково перевірені відповідні документи університету та випускової кафедри екології, географії та туризму;

- проведено ознайомлення з фактичним станом навчальних приміщень, спеціалізованих лабораторій і кабінетів кафедри, комп'ютерних класів, бібліотеки;

- проведені співбесіди з науково-педагогічним персоналом і здобувачами вищої освіти за заявленим до акредитації напрямом;

Експертне оцінювання здійснювалося за такими напрямками:

- встановлення достовірності інформації, поданої в матеріалах самоаналізу Міністерству освіти і науки України закладом вищої освіти;

- виявлення відповідності щодо організаційного та навчально-методичного,

Голова експертної комісії _____

проф. О.В.Браславська

кадрового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення напряму підготовки 6.040104 «Географія*» установленим законодавством вимогам;

- виявлення відповідності освітньої діяльності університету державним вимогам щодо підготовки фахівців напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

У підсумку експертного оцінювання комісія констатує:

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ

1.1. Інформація про керівника закладу освіти

Постоловський Руслан Михайлович – ректор Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук, академік Української академії економічної кібернетики, відмінник освіти України, президент міжнародного центру «Геополітика», почесний Президент Рівненського обласного комунального позашкільного навчального закладу «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» при Рівненській обласній раді.

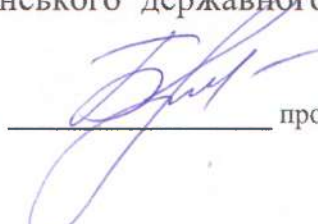
Автор понад 300 наукових і науково-методичних публікацій, співавтор підручників та посібників, яким надано гриф Міністерства освіти і науки України, монографій із всесвітньої історії, з питань міжнародних відносин слов'янських країн, геополітики.

У 2000 р. Р.М. Постоловський нагороджений орденом «За заслуги» III ст., а у 2002 р. – здобув почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» та став лауреатом міжнародної премії «Слов'яни» і отримав диплом за активну творчу діяльність у зміцненні співдружності слов'янських народів, у 2006 р. нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Петро Могила», у 2014 р. – медаллю «За гідність та патріотизм» ГО «Рівненської правозахисної ліги», у 2011 р. – орденом «За заслуги» II ст., у 2015 р. – медаллю «Григорій Сковорода» Національної академії педагогічних наук України, у 2018 р. – Почесною грамотою НАН України ЦК профспілки працівників НАН України. У 1972 р. Р.М. Постоловський закінчив історичний факультет Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту за спеціальністю «Історія і суспільствознавство», має 45 років науково-педагогічного стажу.

1.2. Загальна характеристика закладу вищої освіти

Університет створений Постановою Кабінету Міністрів № 1973 від 14 грудня 1998 р. на базі Рівненського державного педагогічного інституту,

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

Рівненського державного інституту культури, Дубенського та Сарненського коледжів Рівненського державного педагогічного інституту, а також Рівненського училища мистецтв і культури та Дубенського відділення цього ж училища.

Рівненський державний гуманітарний університет діє на підставі Статуту, погодженого конференцією трудового колективу Рівненського державного гуманітарного університету (протокол від 13 червня 2016 р. № 1) та затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2017 р. № 842.

У своїй діяльності університет керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про мови», наказами, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України.

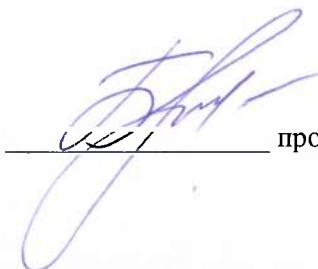
Рівненський державний гуманітарний університет є державним закладом вищої освіти (свідоцтво про державну реєстрацію РДГУ видано виконавчим комітетом Рівненської міської ради за № 813218 від 07.05.1999 р.).

Рівненський державний гуманітарний університет внесений до Єдиного Державного реєстру підприємств та організацій України (довідка №736233 від 07.05.1999 р., видана Головним управлінням статистики у Рівненській області).

Провадження освітньої діяльності здійснюється згідно з відомостями щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Рівненським державним гуманітарним університетом (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-divalnosti/2019/04/20/derzhavniy-gumanitarniy-universitet30.pdf> – наказ МОНУ від 06.07.2017 р. №141-л «Про переоформлення ліцензій»).

Ліцензований обсяг прийому в Рівненському державному гуманітарному університеті складає: **33 428** (3980 л. о. * 4 р. н. = **15920** (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальностями згідно з «Переліком – 2015»), 3745 л. о. * 4 р. н. = **14 980** (освітній ступінь «бакалавр» за напрямом підготовки), 1376 л. о. * 1,5 р. н. + 320 л. о. (з урахуванням строків навчання) = **2384** (другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальностями згідно з «Переліком – 2015»), 36 л. о. * 4 р. н. = **144** (третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)). Станом на 01.05.2019 р. на денній формі навчається **3493** студенти, на заочній формі – **2000** студентів. У Рівненському державному гуманітарному університеті здійснюється підготовка фахівців за 46 спеціальностями освітнього ступеня «Бакалавр» та 39 спеціальностями освітнього ступеня «Магістр» і сімома спеціальностями освітнього ступеня «Доктор філософії». У складі університету функціонує три інститути, дев'ять факультетів. 351 кафедри університету 47 є випусковими.

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

До складу університету входять чотири відокремлені структурні підрозділи: Дубенський коледж культури і мистецтв, Рівненське музичне училище, Сарненський педагогічний коледж та Дубенський коледж.

Рівненський державний гуманітарний університет у рамках Болонського процесу активно реалізує право учасників освітнього процесу на академічну мобільність (семестрове навчання студентів і стажування викладачів) у Гуманітарно-природничому університеті імені Яна Длугоша (Академії імені Яна Длугоша) в місті Ченстохові (Республіка Польща).

Підготовка фахівців напряму підготовки 6.040104 «Географія*» здійснюється на психолого-природничому факультеті випусковою кафедрою екології, географії та туризму, яку очолює доктор наук, професор Д. В. Лико.

У 2018-2019 навчальному році на кафедрі працюють 16 осіб, з них 10 кандидатів наук і 4 доктори наук, 2 викладачі. За напрямом підготовки мають базову географічну освіту або є кандидатами географічних наук 5 викладачів.

Перевіривши наявність та достовірність документів, що забезпечують правові основи діяльності, експертна комісія зазначає, що Рівненський державний гуманітарний університет має оригінали основних засновницьких документів, які відповідають вимогам акредитації; юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності за напрямом, що акредитується. Акредитаційна справа містить всі необхідні матеріали, оформлені згідно з діючими вимогами.

Всі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою бакалаврів за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» відповідають типу й статусу закладу вищої освіти.

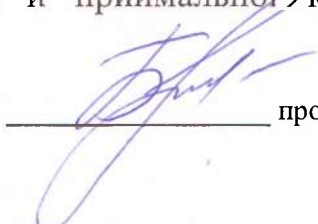
2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 0401 «ПРИРОДНИЧІ НАУКИ» ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ 6.040104 «ГЕОГРАФІЯ*»

Реформування системи освіти в Україні вимагає нових підходів до удосконалення системи професійної орієнтації та підготовки випускників вищих закладів освіти.

Головним завданням гуманітарного університету є пошук талановитої молоді, тому університет протягом багатьох років із метою більш повного та якісного задоволення потреб навчально-виховних закладів педагогічними кадрами співпрацює з закладами загальної середньої освіти та закладами II рівня акредитації щодо підготовки молоді та подальшого продовження освіти.

Профорієнтаційна робота проводиться за планами роботи кафедри екології, географії та туризму й приймальної комісії у формі виступів

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

викладачів і співробітників перед учнями ЗЗСО, виготовлення та поширення рекламно-інформаційної продукції (буклети, брошури, плакати, календарі та ін.), систематичного розміщення інформації про заклад освіти у періодичній пресі, довідниках для абітурієнта, обласному радіо та телебаченні.

Профорієнтаційна робота починається задовго до початку вступної кампанії. Університет ефективно використовує різноманітні форми спілкування з майбутніми студентами з метою їх зацікавлення особливостями професійної діяльності вчителя географії.

Протягом кожного навчального року в університеті двічі проводиться «День відкритих дверей», де майбутні студенти мають можливість познайомитися зі спеціальностями, професорсько-викладацьким складом, матеріально-технічною базою, умовами вступу і навчання, знайомляться з відомими людьми, які в різні часи закінчили або працюють в університеті. У своїх виступах представники ректорату, провідні викладачі університету, декани факультетів подають інформацію про історію, традиції й сьогодення університету, характеризують можливості подальшого працевлаштування. Абітурієнти мають можливість ознайомитися з правилами прийому до університету, отримати відповіді на запитання, що стосуються термінів, умов та пільг при вступі до ЗВО.

Питання профорієнтаційної роботи розглядаються на засіданнях вченої ради університету, відповідно до рішень якої, щорічно розробляється й затверджується план профорієнтаційної роботи, після чого це питання обговорюється на засіданнях випускових кафедр.

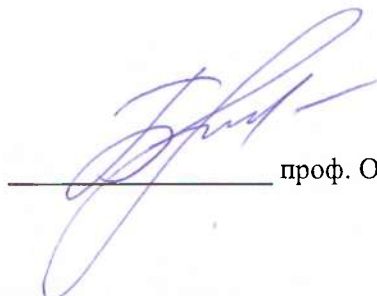
Система прийому вступників до університету включає профорієнтаційну та агітаційно-роз'яснювальну роботу серед молоді, розробку правил прийому до університету, координацію діяльності навчальних закладів, що входять до навчального науково-виробничого комплексу на базі університету, прийом документів на навчання, проведення вступних випробувань і зарахування до університету.

Основним підрозділом університету, що проводить організаційну роботу щодо формування контингенту студентів, є приймальна комісія, яка затверджується щорічно наказом ректора й діє відповідно до Положення про Приймальну комісію та Умов прийому до закладів вищої освіти України.

Ліцензований обсяг прийому за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» становить 25 осіб денної форми та 0 осіб заочної форми навчання.

Вперше набір за вказаним напрямом здійснений у 2015 році. Перший випуск планується в 2019 році.

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

Прийом за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» здійснювався як на місця державного замовлення (5 осіб), так і на договірній основі за рахунок юридичних і фізичних осіб (5 осіб).

У 2015-2016 н.р. на перший курс вказаної спеціальності було прийнято 11 осіб, а на четвертому (випускному) курсі в 2018-2019 навчальному році навчається 10 осіб. Під час самоаналізу контингент студентів за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» становив 10 осіб (IV курс – 10 студентів).

З метою збереження контингенту студентів в університеті створена система заходів для покращення адаптації студентів до норм і вимог, які висуваються перед ними: консультації з навчальних дисциплін, виховна та роз'яснювальна робота викладачів випускаючої кафедри.

Таблиця 2.1

Контингент студентів*

Галузь знань (шифр і назва), напрямок підготовки (спеціальність),	Освітній рівень	Перед- умови вступу	Разом	1		2		3		4	
				денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
0401 «Природничі науки» Напрямок підготовки 6.040104 «Географія*»	ОКР «бакалавр»	- на базі ЗСО	10	-	-	-	-	-	-	10	-
		Усього:	10	-	-	-	-	-	-	10	-

*Контингент студентів станом на 22.05.2019 (за даними ЄДЕБО)

Наявний контингент студентів напряму підготовки 6.040104 «Географія*» не перевищує ліцензованого обсягу прийому. Інформація про показники прийому студентів та динаміку руху контингенту студентів звіту про самоаналіз є достовірною.

Проведений аналіз формування контингенту студентів галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» дає змогу констатувати дотримання законодавчих і нормативних вимог прийому студентів у межах ліцензованого обсягу.

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Освітньо-професійна програма, освітньо-кваліфікаційна характеристика, засоби діагностики якості вищої освіти, навчальний план

Організація освітнього процесу підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» здійснюється відповідно до законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту» та інших нормативних документів.

Підготовка фахівців здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки і освітньо-кваліфікаційної характеристики «бакалавра» в Рівненському державному гуманітарному університеті, навчального плану. Перелічені документи затверджені у 2015 р. в установленому порядку.

Навчальний план відповідає освітньо-професійній програмі і освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Навчальним планом визначено перелік, порядок та обсяг вивчення навчальних дисциплін, графік освітнього процесу, форми підсумкового контролю.

Кожен навчальний рік складається з двох семестрів (відповідно 18 і 15 тижнів – 1 курс, 18 і 16 тижнів – 2 курс, 17 і 16 – 3 курс та 17 і 11 – 4 курс теоретичної підготовки у кожному), які закінчуються семестровими сесіями.

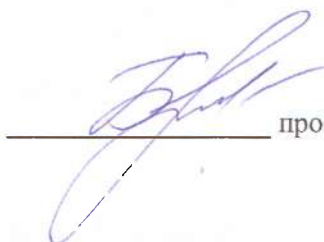
За встановленими Міністерством освіти і науки України вимогами, загальний обсяг навчального часу для підготовки бакалаврів становить 7200 годин (240 кредитів) і включає аудиторні заняття (до 30 годин на тиждень), та самостійну роботу, навчальну і педагогічні практики, атестацію у вигляді комплексного іспиту або дипломної роботи.

Усі дисципліни навчального плану розподілено на два блоки: 1) блок нормативних навчальних дисциплін, що включає три цикли: гуманітарні та соціально-економічні дисципліни, дисципліни з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки, дисципліни професійної та практичної (фахової) підготовки; 2) блок вибіркового навчального закладу та дисципліни вільного вибору студента.

Головна мета вивчення нормативних та вибіркового навчальних дисциплін полягає в наданні майбутнім фахівцям теоретичних знань зі сфери їх професійної діяльності та науково-дослідницької роботи.

Практична підготовка включає: навчальну практику, педагогічну (пропедевтичну) та педагогічну (виробничу) практики у школі. Кафедрою екології, географії та туризму розроблені програми навчальної та педагогічних практик, відповідні методичні матеріали для їх проходження студентами.

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

Для забезпечення якісної підготовки фахівців навчальним планом передбачено курсові роботи здобувачів. Викладачами укладені методичні рекомендації щодо їхнього виконання.

Формою атестації бакалавра галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» після закінчення навчання (8-й семестр) є комплексний іспит або захист дипломної роботи.

Комісія встановила, що здобувачі випускного курсу обрали формою атестації лише комплексний іспит.

Основними формами організації навчання бакалаврів є лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота, практика. Перевірка засвоєння вивченого матеріалу здійснюється шляхом поточного і підсумкового контролю. Кількість заліків та іспитів за кожен семестр відповідає встановленим нормам.

Розподіл аудиторного навантаження за видами робіт відповідає нормативним вимогам. Обсяг самостійної роботи студентів за весь період навчання становить орієнтовно половину загальної кількості годин.

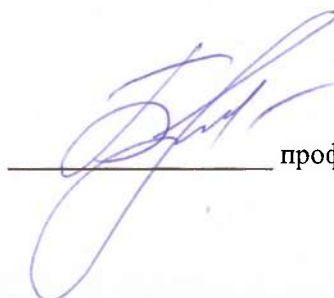
Таким чином, кількість дисциплін і частка відведеного на їх вивчення загального часу в кредитах ЄКТС відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України.

Освітньо-професійна програма (ОПП) є документом, у якому визначаються: нормативний термін, зміст навчання, нормативні форми атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу компонентів та професійної підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*».

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) підготовки фахівця за напрямом 6.040104 «Географія*» галузі знань 0401 «Природничі науки» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» є документом, в якому узагальнюється зміст вищої освіти, тобто відображаються цілі вищої освіти та професійної підготовки, визначається місце фахівця в структурі галузей економіки держави і вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Засоби діагностики якості вищої освіти бакалавра є нормативним документом університету, в якому встановлюються вимоги до стандартизованих методик, призначених для кількісного і якісного оцінювання ступеня досягнення мети та змісту вищої освіти студентами, що навчаються за галуззю знань 0401 «Природничі науки» напрямом підготовки 6.040104 «Географія*». Цей документ використовується при атестації випускників вищих навчальних закладів, яка проводиться з метою визначення відповідності показників якості вищої освіти встановленим стандартами вищої освіти.

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

Експертна комісія проаналізувала освітньо-кваліфікаційну характеристику, освітньо-професійну програму та засоби діагностики якості вищої освіти заявленого напрямку підготовки і дійшла висновку, що вони відповідають вимогам щодо підготовки фахівця вказаного напрямку.

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» відображає структуру підготовки фахівців.

3.2. Інформація про наявність робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчального плану

Викладачами розроблені робочі програми з усіх дисциплін навчального плану заявленого напрямку підготовки. Робочі програми за структурою та змістовим наповненням відповідають вимогам встановленим Положенням «Про організацію освітнього процесу» Рівненського державного гуманітарного університету і передбачають вивчення сучасних аспектів теорії та методики географії, педагогіки, включають заплановані конкретні результати навчання, критерії оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

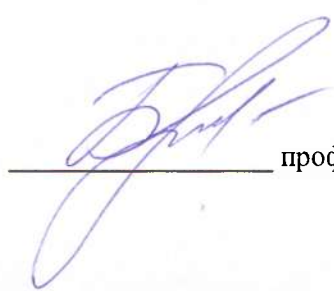
Робочі програми з дисциплін навчального плану постійно оновлюються з урахуванням досягнень науки, у тому числі поповнюються даними наукових досліджень професорсько-викладацького складу Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконання робочих програм передбачає впровадження сучасних методик і технологій навчання, використання комп'ютерної техніки та мультимедійного обладнання.

Крім робочих програм, що є обов'язковою складовою навчально-методичного комплексу дисципліни, викладачами кафедри розроблені та упорядковані опорні конспекти лекцій, методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять, завдання для самостійної роботи студентів, завдання для проведення поточного та підсумкового контролю, пакети комплексних контрольних робіт, комплекти екзаменаційних білетів.

Професорсько-викладацький склад випускової кафедри плідно працює над створенням власного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*». Так, викладачами за останній навчальний рік видано такі підручники і навчальні посібники:

1. Лико Д.В. Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства: навчальний посібник для студентів спец. 014.07 Середня освіта (Географія) / Д.В. Лико, О.І. Портухай., І.Л. Суходольська. – Рівне: РДГУ, 2018. – 172 с.

2. Пустовіт Г.П. Методика навчання географії : навч. посібник. / Г.П. Пустовіт, О.П. Войтович, В.О. Мартинюк, М.І. Костолович, І.М. Трохимчук. – Рівне, 2019. – 94 с.
3. Костолович М.І. Туристичне країнознавство: навчальний посібник для студентів спец.: 014.07 Середня освіта (Географія) та 015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування) / М.І.Костолович, О.П. Войтович, Н.В. Герман – Рівне: РДГУ, 2018. – 156 с.
4. Логвиненко І.П. Біогеографія: підручник для студентів спец.: 014.07 Середня освіта (Географія) та 092 Біологія / І.П. Логвиненко, І.М. Трохимчук, С.О. Глінська, Н.В. Плюта. – Рівне: РДГУ, 2019. – 175 с.

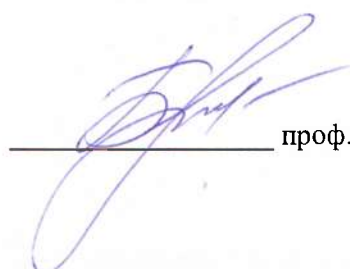
Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: науковою і навчально-методичною літературою (підручниками, навчальними посібниками) з бібліотечного фонду університету, опорними конспектами лекцій, навчально-методичними комплексами дисциплін, електронно-обчислювальною технікою тощо. Зміст самостійної роботи із кожної навчальної дисципліни визначається робочою програмою навчальної дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Експертна комісія зазначає, що наявні робочі програми навчальних дисциплін навчального плану (які щорічно за потреби перезатверджуються) і комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*», який відповідає сучасному стану освіти.

3.3. Інформація про наявність програм з усіх видів практичної підготовки

У системі підготовки фахівця за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» важлива роль належить практикам як ланці, яка поєднує теоретичне навчання студентів з їх самостійною роботою, допомагає набутти певного досвіду практичної діяльності.

Організація практики студентів Рівненського державного гуманітарного університету ґрунтується на «Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженому наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93. На його основі діє «Положення про практики у Рівненському державному гуманітарному університеті» (затверджене вченою радою 27.11.2018 р., протокол № 10). Мета практики – закріплення теоретичних знань, отриманих студентами під час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок і умінь за певним фахом для прийняття самостійних рішень в умовах конкретної роботи, оволодіння сучасними методами, формами організації праці у сфері їх майбутньої професії.

Види та обсяги практик визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, навчальним планом, графіками навчального процесу.

Викладачами кафедри екології, географії та туризму розроблена «Наскрізна програма з практик» (протокол засідання кафедри № 8 від 31 серпня 2015 року), яка затверджена вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету. Відповідно до даної програми розроблені робочі програми практик:

– Навчальна практика – 2, 4, 6 семестри (протокол № 13 від 26.08.2015 р.).

– Педагогічна (пропедевтична) практика – 5, 7 семестри, (протокол № 9 від 28.08.2017 р.).

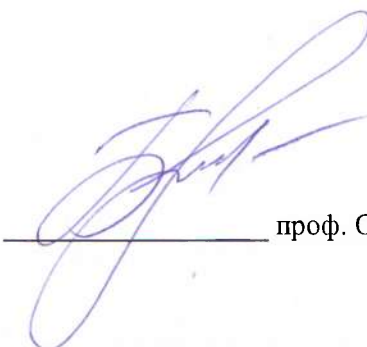
– Педагогічна (виробнича) практика – 8 семестр (протокол № 10 від 29.08.2018 р.).

Навчальна практика проводиться за угодами про творчу співпрацю між Рівненським державним гуманітарним університетом та Рівненським обласним центром з гідрометеорології (Договір № 6 від 12.11.18 р. (12.11.2018-31.12.2023 рр.)), Національним природним парком «Дермансько-Острозький» (Угода № 1 від 10.06.2013 р. (2013–2018 рр.)), Рівненським природним заповідником (Угода №1 від 01.12.2014 р. (01.12.2014–01.12.2019 рр.)), Карпатським національним природним парком (Угода № 2 від 15.09.2015 р. (2015–2020 рр.)), Національним природним парком «Синевір» (Договір № 2 від 06.10.2016 р. (2016–2020 рр.)).

Для проходження **педагогічної (пропедевтичної) та педагогічної (виробничої) практик** укладені угоди зі школами м. Рівного: ЗОШ № 11 – угода № 4 від 11.09.2017 р. (безстроково), Рівненською гуманітарною гімназією – угода № 5 від 19.09.2017 р. (безстроково).

Експертна комісія здійснила аналіз 20 % звітів про проходження практик студентами, які навчаються за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» на відповідність структури і змісту виконання завдань вимогам робочої програми практики, адекватність оцінок формам і методам практично-предметної діяльності студентів.

Комісія відзначає належний рівень програм практики для студентів за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» та відповідність матеріалів практики вимогам «Положення про практики у Рівненському державному гуманітарному університеті», а також достатній професійний рівень проаналізованих звітів про проходження практик студентами.

3.4. Інформація про наявність методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти

Враховуючи багатопрофільність теоретичної та практичної підготовки вчителя географії встановлюються передбачені навчальним планом форми атестації: комплексний іспит (для визначення рівня сформованості професійних умінь) або захист дипломної роботи, що має свідчити про готовність до педагогічної та подальшої науково-дослідницької діяльності.

Комісія встановила, що здобувачі випускного курсу обрали формою атестації лише комплексний іспит.

Атестація здійснюється атестаційною комісією після завершення теоретичної та практичної частини навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівців з відповідного напрямку підготовки за розробленими критеріями.

Проведенню атестації передуює робота зі складання та затвердження екзаменаційних білетів; складання, затвердження і своєчасне доведення до відома студентів розкладу комплексного іспиту; підготовки довідок про виконання студентами навчального плану; проведення оглядових лекцій до підсумкової атестації.

Розроблена та затверджена програма комплексного іспиту (протокол засідання кафедри екології, географії та туризму №1 від 16.01.2019 р.) і методичні рекомендації щодо оформлення дипломних робіт (протокол № 10 від 29.08.2018 р.). Атестацію фахівців за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» комісія визнає методично забезпеченою.

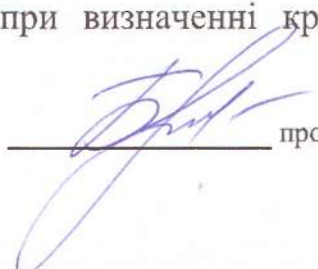
Експертна комісія констатує наявність методичних рекомендацій з підготовки дипломних робіт.

Комісія констатує, що програма комплексного іспиту та тематика дипломних робіт відповідають вимогам щодо теоретичної та практичної підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*».

3.5. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Освітній процес у Рівненському державному гуманітарному університеті регламентований «Положенням про організацію освітнього процесу в Рівненському державному гуманітарному університеті» (затверджене вченою радою РДГУ від 25.10.2018 р. протокол № 9).

Експертна комісія проаналізувала критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисциплін навчального плану за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*». Випускова кафедра в розробці форм і методів контролю знань студентів та при визначенні критеріїв оцінок керується

«Положенням про оцінювання знань і вмінь студентів Рівненського державного гуманітарного університету», затвердженим вченою радою РДГУ від 25 жовтня 2018 р., протокол № 9.

У Рівненському державному гуманітарному університеті створено систему комплексного контролю забезпечення якості надання освітніх послуг, ключову роль у якій виконує навчально-методичний відділ – Центр якості освіти, що у своїй роботі керується «Положенням про Навчально-методичний відділ – Центр якості освіти Рівненського державного гуманітарного університету» (розглянуто та схвалено рішенням вченої ради університету, протокол № 13 від 28.11.2017 р.).

Система моніторингу якості освіти є організаційною формою, яка дозволяє оцінювати процеси, що відбуваються в системі освіти, а також виявляти фактори, що негативно впливають на якість підготовки фахівців, та своєчасно організовувати заходи, спрямовані на її покращення. Основні засади внутрішньої системи забезпечення якості надання освітніх послуг відображені в «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО» (схвалене рішенням вченої ради університету від 25.10.2018 р., протокол № 9).

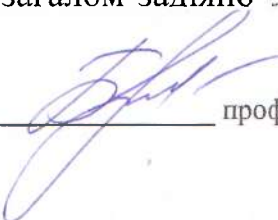
Експертна комісія підтверджує функціонування внутрішньої системи моніторингу якості надання освітніх послуг у Рівненському державному гуманітарному університеті та констатує, що критерії оцінювання знань і вмінь студентів приведені у відповідність до вимог МОН України.

4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до навчального плану, галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» крім випускової кафедри екології, географії та туризму надають освітні послуги ще 16 кафедр університету, серед яких кафедри: історії України; культурології та музеєзнавства; стилістики та культури української мови; філософії; романо-германської філології; іноземних мов; економічної теорії; політології та соціології; політичних наук; всесвітньої історії; загальної психології та психодіагностики; педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи; біології та здоров'я людини; загальнотехнічних дисциплін, технологій та цивільної безпеки; інформатики та прикладної математики; менеджменту.

Професорсько-викладацький склад, який забезпечує підготовку за визначеним напрямом відповідає критеріям акредитації, встановленим МОН України щодо професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр». У навчальному процесі загалом задіяно 33 викладачі, в тому числі

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

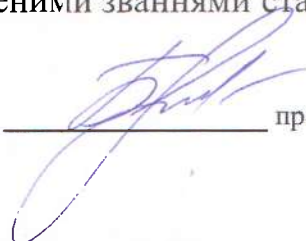
6 докторів наук та/або професорів, 25 кандидатів наук та/або доцентів, 2 викладачі. Так, частка науково-педагогічних працівників, які здійснюють викладання лекційних годин дисциплін напряму підготовки 6.040104 «Географія*» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та мають наукову ступінь та/або звання, складає – 93,9%, на постійній основі – 100%. Зокрема, частка професорів складає 18,2%, кандидатів наук та/або доцентів 75,7% відповідно і викладачів 6,1%. Усі викладачі мають базову освіту.

Освітній процес за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» забезпечують викладачі кафедри екології, географії та туризму. Очолює кафедру Дарія Василівна Лико – доктор сільськогосподарських наук, професор, яка викладає низку навчальних дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки для студентів напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

Випускова кафедра укомплектована висококваліфікованими спеціалістами з відповідною базовою освітою та науковим ступенем та / або вченим званням (16 науково-педагогічних працівників). Серед них: два доктори наук, професори (Д. В. Лико, Г. П. Пустовіт), два доктори наук, доценти (А.В. Лисиця, О. П. Войтович), шість кандидатів наук, доцентів (С.М. Лико, М.І. Костолович, Г.В. Мартинюк, О.В. Мартинюк, Н. В. Герман, Н.С. Димченко), чотири кандидати наук (О.І. Портухай, І.П. Логвиненко, І.Л. Суходольська, С.О. Глінська), два викладачі без наукового ступеня та вченого звання (І.П. Зиль, О.О. Якута).

Збільшення частки науково-педагогічних працівників з науковими ступенями у складі кафедри екології, географії та туризму здійснюється в основному шляхом підготовки кандидатів і докторів наук. Починаючи з першого випуску кожний рік, на кафедру для викладацької роботи запрошуються кращі випускники. У перший же рік роботи на кафедрі вони стали здобувачами, розпочали і успішно працюють над кандидатськими дисертаціями. Поряд з цим на викладацьку роботу запрошуються молоді перспективні науковці, які проводять власні дослідження з інших суміжних напрямків. Реалізація такої стратегії дозволила випусковій кафедрі забезпечити гарні перспективи наукового росту. Зокрема, за останні п'ять років викладачами кафедри захищено три кандидатських і одну докторську роботи.

Середній вік викладачів з науковими ступенями і вченими званнями складає 46 р. Частка викладачів пенсійного віку серед науково-педагогічних кадрів з науковими ступенями та вченими званнями, що реалізують фахову підготовку, складає 6,3 %. Частка докторів наук, професорів становить – 25 %; доцентів, кандидатів наук – 62,5%; доцентів кафедри 6,25% та старшого викладача 6,25%. У цілому частка професорсько-викладацького складу кафедри з науковими ступенями та/або вченими званнями становить 87,5%.

На кафедрі екології, географії та туризму діє система підвищення кваліфікації викладачів у формі стажувань (як в інших ЗВО, так і за кордоном), аспірантури, проводяться наукові та методичні семінари. Зокрема, у 2016 році викладачі пройшли підвищення кваліфікації на кафедрі географії та природокористування у Брестському державному університеті імені О.С. Пушкіна за темами: Д.В. Лико «Географія природних ресурсів» (Свідоцтво про підвищення кваліфікації (стажування), №08-12/1738, 21.03.2016р.); С.М. Лико «Географія туризму» (Свідоцтво про підвищення кваліфікації (стажування), № 08-12/1739, 21.03.2016р.); В.О. Мартинюк «Геоєкологічна оцінка озерно-басейнових систем Волинського Полісся» (Свідоцтво про підвищення кваліфікації (стажування) № 08-12/1740, 21.03.2016 р.). У 2019 році з метою формування нових професійних компетентностей, підвищення професійного рівня викладання дисциплін географічного напрямку викладачі Д.В. Лико, С.М. Лико, І.Л. Суходольська, О.І. Портухай, І.П. Логвиненко, О.О. Якута проходять шестимісячне стажування на кафедрі фізичної географії у Східноєвропейському національному університеті ім. Л.Українки (з 12.02. по 12.08.2019р., Наказ №39К/В від 12.02.2019 р.). За останні п'ять років усі штатні викладачі, які здійснюють освітній процес напрямку підготовки 6.040104 «Географія*», мають документи, що засвідчують проходження викладачами курсів підвищення кваліфікації.

З усіма штатними науково-педагогічними працівниками, які пройшли по конкурсу укладені трудові договори (контракти), наявні накази про прийняття їх на роботу.

У січні 2018 року такі викладачі, як С.М. Лико, І.П. Логвиненко, І.Л. Суходольська, С.О. Глінська, О.І. Портухай склали екзамен на рівень володіння іноземною (польською) мовою В2 проведений Центром Франкфурта-на-Майні (Німеччина).

Всі викладачі кафедри беруть участь у науковій та науково-методичній роботі, що реалізується в різних формах: організація і проведення наукових та науково-методичних конференцій, підготовка навчальних посібників і методичних рекомендацій, публікація навчальних посібників, методичних рекомендацій та наукових статей, написання відгуків на дисертації та автореферати, редагування збірників матеріалів наукових конференцій, підготовка учнів та студентів до олімпіад з географії, керівництво студентською науковою роботою. Також викладачі Д.В. Лико, В.О.Мартинюк, С.М. Лико, О.І.Портухай, І.Л. Суходольська є дійсними членами Українського географічного товариства.

На кафедрі виконується комплексна наукова тема: «Еколого-географічний моніторинг геосистем Українського Полісся в умовах природно-антропогенних трансформацій». (Керівник роботи – Лико Дарія Василівна,

Державний реєстраційний номер 0119U000510), термін виконання 01.02. 2019 - 02.2023 р.). У складі теми здійснюються дослідження за наступними напрямками: оцінка геоекологічного стану ґрунтів на забруднених територіях Українського Полісся; еколого-географічний моніторинг басейнових річкових та озерних систем; географічний моніторинг соціально-економіко-географічних процесів розвитку об'єднаних територіальних громад поліських районів; моніторинг фітоценозів та раритетних ландшафтних комплексів Волинського Полісся для потреб формування об'єктів природно-заповідного фонду; ландшафтно-гідрографічний кадастр поверхневих вод та паспортизація озер Українського Полісся; моніторинг лісових ценозів заповідних територій Волинського Полісся та ін.

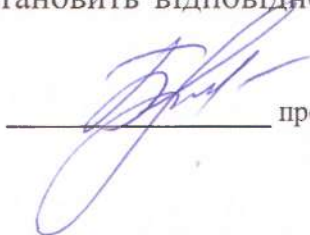
Результати досліджень відображені у наукових статтях, виступах семінарах та в тезах конференцій. Свідченням активної наукової діяльності викладачів кафедри є наявність опублікованих статей у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Scopus, Web of Science та Index Copernicus, а також у фахових виданнях України.

Комісією вибірково перевірена наявність публікацій і відзначено їхню відповідність профілю діяльності кафедри і напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

Група забезпечення провадження освітньої діяльності, що відповідає за підготовку фахівців галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» складається з трьох науково-педагогічних працівників, серед яких:

1. Мартинюк Віталій Олексійович, **кандидат географічних наук** (11.00.01 – фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів), доцент кафедри екології та збалансованого природокористування; кваліфікація за дипломом про вищу освіту - **вчитель географії** і біології середньої школи;
2. Пустовіт Григорій Петрович, доктор педагогічних наук (13.00.07 – теорія і методика виховання), професор зі спеціальності 13.00.07 «Теорія і методика виховання»; кваліфікація за дипломом про вищу освіту - **вчитель географії** та біології;
3. Мельник Віра Йосипівна, **кандидат географічних наук** (11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія), доцент кафедри біології та прикладної екології.

Співвідношення частки науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та / або вчене звання від загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра (згідно вимог 50%) та науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь доктора наук та / або вчене звання професора (згідно вимог 10%) становить відповідно 67% (2 особи) та 33% (1

особа), що забезпечує виконання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 10.05.2018 р. №347, вимоги щодо розрахунку групи забезпечення набувають чинності з 1 вересня 2019 р.

Науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес з галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох пунктів із 30 кадрових вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

18-20 жовтня 2018 р. на базі Рівненського державного гуманітарного університету відбулася III Міжнародна науково-практична конференція «Регіональні геоекологічні проблеми в умовах сталого розвитку», за результатами якої видано збірник наукових праць. У збірнику висвітлені результати геоекологічних досліджень регіонів України та суміжних країн в умовах сталого розвитку.

Під керівництвом викладачів кафедри науковою роботою активно займаються студенти, які беруть участь у щорічній Звітній науково-практичній конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів РДГУ, а також у всеукраїнських наукових конференціях.

Експертна комісія перевірила інформацію про професорсько-викладацький склад випускової кафедри за трудовими книжками, документами про наявність вищої освіти, наукового ступеня, вченого звання. З усіма штатними науково-педагогічними працівниками, які пройшли по конкурсу укладені трудові договори (контракти), наявні накази про прийняття їх на роботу. Всі накази про зарахування на посаду зафіксовані в трудових книжках, контракти оформлені відповідно до чинного законодавства, є необхідні документи про вищу освіту, науковий ступінь і вчене звання.

Експертна комісія засвідчує відповідність базової, науково-педагогічної освіти викладачів кафедр університету (вища освіта, науковий ступінь, вчене звання), що забезпечують підготовку фахівців за заявленою спеціальністю тим дисциплінам, які вони викладають. Експертна комісія засвідчує, що кадрове забезпечення підготовки фахівців галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» у Рівненському державному гуманітарному університеті відповідає Ліцензійним умовам з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Рівненський державний гуманітарний університет має необхідні документи, які засвідчують право володіння приміщеннями для здійснення освітнього процесу (Наказ МОН України від 13.07.2018 р. № 768 «Про закріплення державного майна за Рівненським державним гуманітарним університетом»), висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи, документи щодо відповідності вимогам правил пожежної безпеки та нормам з охорони праці.

Ректорат Рівненського державного гуманітарного університету проводить роботу щодо розширення та зміцнення матеріально-технічної бази університету.

Матеріально-технічна база РДГУ нараховує п'ять навчальних корпусів, сім гуртожитків, два медпункти, чотири актові зали, шість їдалень, два спортивні зали, стадіон та шість спортивних майданчиків. Приміщення університету обладнані необхідною для проведення освітнього процесу і наукових досліджень, спортивно-оздоровчої та культурно-масової роботи технікою та обладнанням, а також навчальним устаткуванням згідно з науково-обґрунтованими нормами.

Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу в Рівненському державному гуманітарному університеті складає 2,8 м² на одного здобувача освіти з урахуванням трьох змін навчання (наказ ректора Рівненського державного гуманітарного університету від 16.07.2018 р. № 127-01-01).

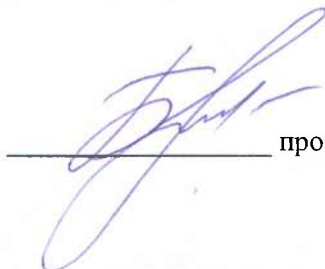
Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу з напряму підготовки 6.040104 «Географія*» становить 3,7 м² на одного здобувача освіти з урахуванням трьох змін навчання – наказ ректора РДГУ від 16.07.2018 р. № 127-01-01 (наказ та розрахунки представлені в акредитаційній справі).

Санітарно-технічний стан навчальних приміщень відповідає чинним нормативним вимогам. Студенти університету мають належні житлово-побутові умови. Вони проживають у семи гуртожитках, які мають центральне опалення, міське водопостачання та каналізацію. Працюють їдальні та буфети.

Медичне обслуговування студентів здійснюється у загальноуніверситетському медичному пункті, який має терапевтичні, лікувальні, маніпуляційні та стоматологічний кабінети.

Кафедра екології, географії та туризму є структурним підрозділом психолого-природничого факультету. У процесі підготовки фахівців напряму підготовки 6.040104 «Географія*» факультет використовує кафедральне

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

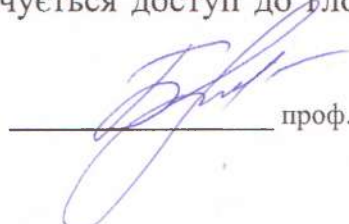
приміщення, аудиторний фонд і чотири лабораторії, а також спеціалізовані кабінети й інші приміщення університету.

Прилади та обладнання спеціалізованих кабінетів дозволяють проводити лабораторні та практичні заняття з дисциплін природничо-наукового циклу підготовки, що передбачають визначення основних показників фізичних і хімічних властивостей повітря, води, ґрунту. Згідно з робочими програмами навчальних дисциплін викладачі планують використання даного обладнання для роботи в підгрупах студентів як фронтально, так і в групах (по 2–4 чол.). Кількість даного обладнання достатня для таких форм роботи.

Навчальні лабораторії (ауд.205, 209) та наукова лабораторія (ауд.210) обладнані мультимедійними комплексами, а саме: телевізор LCD Sharp 43", телевізор LCD Philips 50" з роз'ємами VGA, DVI, HDMI, мультимедійний комплекс NEC Projector VT 491 G, ноутбуки ASUS K 50 C, ASUS X 51 L, ASUS 540 L, забезпечують візуалізацію навчального матеріалу, створюють можливості для аналізу економіко-географічних об'єктів світу, країн та окремих регіонів, дозволяють підготувати та презентувати результати дослідження природних-територіальних комплексів України та інших країн, розширюють уявлення студентів про специфіку застосування сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності. Забезпечення лабораторій мультимедійними комплексами становить не менше 30 % від загальної кількості, які забезпечують виконання навчального плану підготовки бакалавра з галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*»

У лабораторіях наявні настінні карти, атласи, колекції мінералів та гірських порід, гербаріїв, які виступають наочними посібниками під час викладання лекційного матеріалу та виконання лабораторно-практичних робіт. Згідно з робочими програмами навчальних дисциплін викладачі планують використання даного обладнання для роботи в підгрупах студентів як фронтально, так і в групах (по 2–4 особи). Кількість даного обладнання достатня для таких форм роботи.

Частина дисциплін підготовки фахівців напряму підготовки 6.040104 «Географія*» орієнтовані на використання комп'ютерних технологій. Навики практичної роботи з комп'ютерною технікою та сучасними інформаційними технологіями студенти здобувають у двох спеціалізованих лабораторіях, де обладнано комп'ютерами 46 робочих місць. Для забезпечення навчального процесу задіяні 46 одиниць комп'ютерної техніки, мережеве обладнання, яке забезпечує функціонування локальної і глобальної мережі та відповідне обладнання кафедр факультету. Усі комп'ютери психодіагностичної лабораторії та лабораторії самостійної комп'ютерної підготовки об'єднані у локальну мережу, з якої забезпечується доступ до глобальної мережі Інтернет

через оптоволоконний канал зв'язку. Для забезпечення зручної роботи студентів та викладачів окрім провідникової розгорнуто дві безпроводних мережі по технології Wi-Fi.

Програмне забезпечення, встановлене у вищезазначених лабораторіях, включає сертифіковане системне і прикладне програмне забезпечення, що дає можливість забезпечити навчальні, наукові потреби студентів і викладачів факультету з урахуванням особливостей спеціальності. Крім того у лабораторії самостійної та комп'ютерної підготовки працює інженер-програміст, що займається розробкою програмного забезпечення для задоволення потреб кафедри та університету. Усі види занять, що проводяться зі студентами, мають відповідне програмно-методичне забезпечення.

Для повноцінного використання інформаційних та технічних ресурсів створено сайт випускової кафедри, завдяки якому організовано доступ до загальної інформації про кафедру та спеціальності, провадження навчальної діяльності та ін.

Наявне обладнання, устаткування та програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій та спеціалізованих кабінетів, їх кількість і технічні характеристики відповідають нормативним вимогам та є достатніми для провадження освітньої діяльності з галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*».

Задля забезпечення доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема безперешкодного доступу до будівлі, навчальних класів (груп) та іншої інфраструктури розроблений проект облаштування навчальних приміщень під'їзними доріжками та пандусами відповідно до державних будівельних норм. План заходів розглянутий і затверджений на засіданні вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету 27.11.2018 р., протокол № 10. Передбачена реалізація плану цих заходів до кінця 2021 р.

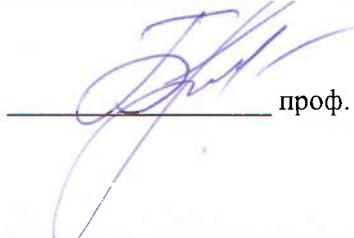
Експертна комісія констатує, що рівень матеріально-технічного, інформаційного забезпечення в основному відповідає нормативним вимогам та в цілому дозволяє забезпечити якісну підготовку бакалаврів галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

Проте експертна комісія рекомендує продовжувати роботу зі зміцнення та оновлення матеріально-технічної бази випускової кафедри.

6. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інформаційне забезпечення у Рівненському державному гуманітарному університеті спрямоване на виконання головних завдань щодо підготовки

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

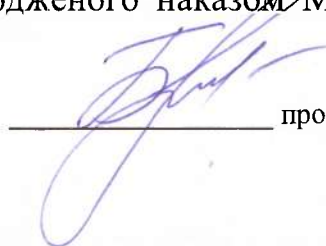
фахівців. Зокрема, його здійснює наукова бібліотека як провідний інформаційний структурний підрозділ університету. Рівень інформаційного забезпечення загалом відповідає сучасним потребам освітнього процесу, забезпечує якісне навчання здобувачів вищої освіти.

Студенти мають можливість отримувати необхідну літературу в чотирьох абонементних і трьох читальних залах наукової бібліотеки університету. Щорічно передплачується близько 150 назв періодичних видань. Обслуговування користувачів здійснюється не тільки за допомогою традиційних каталогів, картотек, але і за допомогою електронного каталогу, баз даних, повнотекстової автоматизованої інформаційно-правової пошукової системи «Консультант», повнотекстової електронної бази даних книг «Центру учбової літератури», мережі Інтернет. У складі повнотекстової бази електронної бібліотеки видавництва «Центру навчальної літератури» є понад 1000 назв підручників, навчальних посібників з різноманітних галузей знань, якими можна скористатися як з комп'ютерів, встановлених у приміщеннях наукової бібліотеки, так і в навчальних корпусах університету. Кількість користувачів при цьому необмежена. Це дозволяє здійснювати підготовку до навчальних занять на достатньому рівні.

Для успішного навчання та науково-дослідної роботи бібліотека має більш як півмільйонний книжковий фонд. Фонди наукової бібліотеки поповнюються книгами та брошурами науковців університету, які видаються в Рівненському державному гуманітарному університеті та за його межами, формується фонд електронних джерел інформації (компакт-диски, бази даних). Наукова бібліотека отримує близько 150 назв періодичних видань.

Функціонує web-сайт бібліотеки (<http://library.rshu.edu.ua>), на якому надається доступ до повнотекстової бази даних фахових наукових періодичних видань України «Наукова періодика України». Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету отримала доступ до міжнародної наукометричної бази даних Scopus, працює над створенням Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету.

У науковій бібліотеці Рівненського державного гуманітарного університету на 2019 навчальний рік передплачені фахові періодичні видання для підготовки здобувачів вищої освіти напряму підготовки 6.040104 «Географія*»: «Нова педагогічна думка», «Український географічний журнал», «Географія та туризм», «Краєзнавство», «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії». Фаховість видань звірена з Переліком наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15 січня

2018 року № 32, зареєстрованого в Мін'юсті України 06 лютого 2018 року за № 148/21600).

Наукова бібліотека співпрацює з міжнародними благодійними культурно-освітніми та громадськими організаціями і фондами, здійснює документообмін з бібліотеками України: Національною бібліотекою України імені В.І. Вернадського, Науковою бібліотекою Львівського національного університету імені І. Франка, Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. Сухомлинського та ін.

Аналіз забезпечення дисциплін навчального плану напряму підготовки 6.040104 «Географія*» підручниками і навчальними посібниками засвідчив, що 100 % дисциплін забезпечені навчальними посібниками і підручниками власної бібліотеки в кількості не менше, ніж один примірник на п'ятьох студентів.

У цілому дисципліни навчального плану забезпечені основною науково-методичною літературою (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки) у відповідності до акредитаційних вимог. Кількість примірників основної літератури в середньому відповідає нормі.

У методичних кабінетах кафедр психолого-природничого факультету зосереджена навчально-методична література – підручники, монографії, навчальні та навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки, наукові журнали тощо.

Наявне інформаційне забезпечення освітнього процесу в Рівненському державному гуманітарному університеті сприяє якісній підготовці фахівців напряму підготовки 6.040104 «Географія*». Студенти мають доступ до першоджерел, наукових праць, навчально-методичної літератури і періодики та мережі Інтернет, що значно сприяє покращенню інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Експертна комісія констатує, що рівень інформаційного та іншого ресурсного забезпечення, наявності навчальної і методичної літератури і періодики та доступу до мережі Інтернет відповідає нормативним вимогам та дозволяє забезпечити якісну підготовку бакалаврів галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*».

7. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНИКІВ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 0401 «ПРИРОДНИЧІ НАУКИ» ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ 6.040104 «ГЕОГРАФІЯ*»

Достатній рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» засвідчують позитивні

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

результати виконання курсових робіт, підсумкового контролю, комплексних контрольних робіт (ККР).

Експертна комісія здійснила аналіз 20 % від загальної кількості виконаних студентами напряму підготовки 6.040104 «Географія*» курсових робіт та відзначає їх відповідність затвердженим темам і завданням, чітку спрямованість на формування професійно-значущих навичок та вмінь відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики. Успішність при виконанні курсових робіт студентами за останні два роки складає:

- «Економічна і соціальна географія України»: загальна успішність – 100%, якісна успішність – 80,0%;

- «Рекреалогія та географія туризму»: загальна успішність – 100%, якісна успішність – 50,0%;

- «Регіональна економічна і соціальна географія світу»: загальна успішність – 100%, якісна успішність – 70,0%.

Узагальнені показники виконання курсових робіт показали, що загальна успішність студентів за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» галузі знань 0401 «Природничі науки» із усіх дисциплін становить 100 %, а якісна – 66,7%.

Про якість і рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти свідчать результати сесійного контролю та виконання комплексних контрольних робіт (ККР) з циклів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки, дисциплін професійної і практичної (фахової) підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*».

Експертна комісія здійснила вибірковий аналіз звітів про навчальну та педагогічні практики студентів напряму підготовки 6.040104 «Географія*» і відзначає, що вони досягли поставленої мети відповідно до «Положення про практики у Рівненському державному гуманітарному університеті».

Узагальнені показники результатів заліково-екзаменаційної сесії напряму підготовки 6.040104 «Географія*» галузі знань 0401 «Природничі науки» з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки складають: загальна успішність – 100 %, а якісна успішність – 63,3 %.

Експертна комісія проаналізувала результати ККР за самоаналізом і констатує відповідність їх оцінювання критеріям знань і вмінь студентів.

Проведені комісією експертні вимірювання рівня залишкових знань і вмінь здобувачів вищої освіти представлені в таблиці 2 «Результати виконання комплексних контрольних робіт з експертних вимірювань знань студентів галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

Комплексну контрольну роботу з дисципліни «Українська мова (за проф. спрямуванням)» виконували 10 студентів (IV курс), що складає 100% загальної кількості. У результаті оцінку «добре» отримали 6 студентів (60,0%), «задовільно» – 4 студенти (40,0%). Таким чином, абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 60,0%.

Комплексну контрольну роботу з дисципліни «Геоморфологія» виконували 10 студентів (IV курс), що складає 100% загальної кількості. У результаті оцінку «відмінно» отримав 1 студент (10,0%), «добре» – 5 студентів (50,0%), «задовільно» – 4 студенти (40,0%). Таким чином, абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 60,0%.

Аналіз відповідей студентів показав достатній рівень засвоєння основних розділів навчальної програми з геоморфології. Серед недоліків можна назвати схематичність і слабку структурованість окремих відповідей, відсутність прикладів із оточуючої дійсності та неточне використання поняттєво-термінологічного апарату геоморфології.

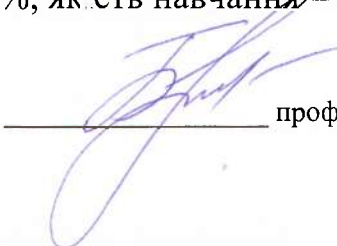
Комплексну контрольну роботу з дисципліни «Економічна і соціальна географія України» виконували 10 студентів (IV курс), що складає 100% загальної кількості. У результаті оцінку «відмінно» отримав 1 студент (10%), «добре» – 6 студентів (60,0%), «задовільно» – 3 студентів (30,0%). Таким чином, абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 70,0%.

Якісний аналіз одержаних результатів цієї комплексної контрольної роботи показав, що студенти засвоїли навчальний матеріал на достатньому рівні. Вони давали обґрунтовані відповіді на поставлені теоретичні питання, демонстрували вміння робити певні узагальнення і моделювання суспільно-географічних процесів в Україні.

Комплексну контрольну роботу з дисципліни «Методика навчання географії» виконувало 10 студентів, що складає 100% загальної кількості. У результаті оцінку «відмінно» отримало 2 студенти (20,0%), «добре» – 4 студенти (40,0%), «задовільно» – 4 студенти (40,0%). Таким чином, абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 60,0%.

Якісний аналіз одержаних результатів свідчить про засвоєння навчального матеріалу на достатньому рівні. Студенти володіють базовими теоретичними поняттями, відповіді на завдання показали системність знань з методики навчання географії та можливість їх свідомого використання у типових ситуаціях закладів загальної середньої освіти.

Комплексну контрольну роботу з дисципліни «Рекреалогія та географія туризму» виконували 10 студентів (IV курс), що складає 100% загальної кількості. У результаті оцінку «відмінно» отримав 1 студент (10,0%), «добре» – 6 студентів (60,0%), «задовільно» – 3 студенти (30,0%). Таким чином, абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 70,0%.

Аналіз виконання ККР засвідчив, що студенти, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» галузі знань 0401 «Природничі науки» за напрямом підготовки 6.040104 «Географія*» на достатньому рівні опанували програмний матеріал.

Отже, за циклом гуманітарних та соціально-економічних дисциплін абсолютна успішність студентів становить 100%, якість успішності – 60,0%; з циклу дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки абсолютна успішність становить 100%, якість успішності – 60,0%; з циклу дисциплін професійної та практичної (фахової) підготовки абсолютна успішність становить 100%, якість успішності – 66,7%. Таким чином, наведені дані цілком відповідають державним вимогам підготовки фахівців вказаного напрямку.

При порівнянні результатів виконання комплексних контрольних робіт під час самоаналізу та під час роботи експертної комісії встановлено розбіжність показників у межах допустимих відхилень.

Проведений самоаналіз та результати акредитаційної експертизи свідчать про відповідність якісних показників підготовки фахівців акредитаційним вимогам. За результатами проведеної перевірки звітів щодо проходження студентами навчальних і педагогічних (пропедевтичної і виробничої) практик комісія дійшла висновку, що зміст та їх проведення повною мірою відповідають чинним вимогам. Вивчивши стан якості підготовки фахівців, експертна комісія дійшла висновку, що рівень професійної підготовки фахівців галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*» відповідає Державним вимогам щодо акредитації за освітнім рівнем «бакалавр».

8. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ (ПРИПИСІВ) КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА ЗАХОДИ ЩОДО ЇХ УСУНЕННЯ

Аналіз приписів, рекомендацій експертної комісії, відсутній у зв'язку з первинною акредитацією з галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*».

9. ЗАУВАЖЕННЯ, ЩО БУЛИ ЗРОБЛЕНІ ПІД ЧАС ПОПЕРЕДНЬОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПОДАНИХ ДО МОН АКРЕДИТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

Експертна комісія безпосередньо в закладі з'ясувала, що навчальним планом галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*» не передбачено дисципліни «Метрологія, стандартизація», тому на стор. 91 акредитаційної справи в таблиці 8 «Якісний

Голова експертної комісії _____

проф. О.В.Браславська

склад випускової кафедри екології, географії та туризму» виявлено технічну помилку, де серед переліку всіх навчальних дисциплін, які закріплені за викладачем, із кількістю лекційних годин в Суходольській Ірини Леонідівни зазначена ця дисципліна. Відповідно до таблиці 9 (стор. 211 – 422 акредитаційної справи), де наведено якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес напряму підготовки 6.040104 «Географія*», Суходольська Ірина Леонідівна, не викладає дисципліну «Метрологія, стандартизація». Вказана дисципліна передбачена навчальним планом напряму підготовки 6.010104 «Професійна освіта (Туристичне обслуговування)» галузі знань 0101 «Педагогічна освіта».

10. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ

За результатами аналізу матеріалів акредитаційної справи з галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*», в Рівненському державному гуманітарному університеті експертна комісія рекомендує:

1. Постійно поповнювати бібліотечний фонд сучасними підручниками з географічної проблематики, зокрема й електронними та періодичними виданнями. Викладачам кафедр, які забезпечують підготовку фахівців за галуззю знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*», активізувати створення підручників і посібників, включаючи електронні навчальні курси та засоби комп'ютерної діагностики навчальних досягнень студентів.

2. Активізувати роботу з установлення і підтримки зв'язків з провідними закладами вищої освіти з метою стажування викладачів, консультування з питань навчально-методичного оснащення та організації педагогічного процесу.

3. Доповнити матеріально-технічну базу для проведення навчальних практик новітнім обладнанням, зокрема гідрологічним; провести модернізацію та оновлення комп'ютерної техніки у відповідності до вимог актуального програмного спеціалізованого забезпечення.

Указані рекомендації не входять до складу обов'язкових і не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволять поліпшити якість підготовки здобувачів вищої освіти.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

На підставі аналізу поданих акредитаційних матеріалів Рівненського державного гуманітарного університету та перевірки

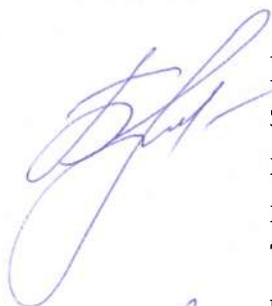
Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

діяльності на місці експертна комісія дійшла висновку, що організаційне, навчально-методичне, кадрове, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення освітньої діяльності з підготовки фахівців галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*» у Рівненському державному гуманітарному університеті **відповідають встановленим нормам і забезпечують державну гарантію якості освіти.**

Комісія вважає за можливе **акредитувати підготовку фахівців галузі знань 0401 «Природничі науки» напряму підготовки 6.040104 «Географія*» у Рівненському державному гуманітарному університеті з ліцензованим обсягом 25 осіб денної форми навчання щорічно та 0 осіб заочної форми навчання щорічно.**

**Голова
експертної комісії**

Браславська Оксана Володимирівна
завідувач кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

Експерт

Булава Леонід Миколайович
доцент кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, кандидат географічних наук.

24 травня 2019 р.

Із матеріалами експертних висновків ознайомлений:

Ректор

проф. Р. М. Постоловський

**Дотримання нормативних вимог
щодо якісних характеристик підготовки фахівців
галузі знань 0401 «Природничі науки»
напряму підготовки 6.040104 «Географія*»**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	відповідає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10 відповідає
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	60	+10 відповідає
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10 відповідає
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	60,0	+10 відповідає
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10 відповідає
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	66,7	+16,7 відповідає
3. Організація наукової роботи			

Голова експертної комісії

проф. О.В.Браславська

3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-	+	відповідає
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	відповідає

Голова експертної комісії

Браславська Оксана Володимирівна
завідувач кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

Експерт

Булава Леонід Миколайович
доцент кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, кандидат географічних наук.

Із матеріалами експертних висновків ознайомлений:

Ректор РДЕУ

проф. Р. М. Постоловський